

32004L0080

L 261/15

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

2004.8.6.

A TANÁCS 2004/80/EK IRÁNYELVE
(2004. április 29.)
a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 308. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel:

- (1) Az Európai Közösség egyik célkitűzése az, hogy megszüntesse a személyek és szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgása előtt álló akadályokat.
- (2) A Cowan-ügyben ⁽⁴⁾ a Bíróság úgy ítélte meg, hogy amennyiben a közösségi jog biztosítja egy természetes személy számára egy másik tagállamba való átjárás szabadságát, úgy a szóban forgó tagállamban az adott személy integritásának a saját állampolgárokéval és az ezen államban lakóhellyel rendelkező személyekkel azonos módon történő védelme az említett mozgásszabadság velejárási következménye. A bűncselekmények áldozatai kárenyhítésének elősegítését célzó intézkedéseknek hozzá kell járulniuk e célkitűzés megvalósításához.
- (3) 1999. október 15–16-i tamperei ülésén az Európai Tanács hangsúlyozta a bűncselekmények áldozatainak védelmével kapcsolatos minimumszabályok kidolgozásának szükségességét, különösen a bűncselekmények áldozatainak igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréseivel, valamint kártérítéshez fűződő jogaikkal – beleértve az eljárási költségek megtérítését is – összefüggésben.
- (4) 2004. március 25–26-i brüsszeli ülésén az Európai Tanács a terrorizmus leküzdéséről szóló nyilatkozatában ezen irányelv 2004. május 1-je előtt történő elfogadására szólított fel.
- (5) 2001. március 15-én a Tanács elfogadta a büntetőeljárásban a sértettek jogállásáról szóló 2001/220/IB kerethatározatot ⁽⁵⁾. E határozat az Európai Unióról szóló szerződés VI. címe alapján lehetővé teszi a bűncselekmények sértettjei számára, hogy azok a büntetőeljárás során kártérítést követeljenek az elkövetőtől.
- (6) Az Európai Unióban a bűncselekmények áldozatainak igazságosan és megfelelő módon biztosítani kell a nekik

okozott károk enyhítését, tekintet nélkül arra, hogy a bűncselekményt az Európai Közösségen belül hol követték el.

- (7) Ezen irányelv együttműködési rendszert hoz létre, a határon átnyúló tényállások esetén a bűncselekmények áldozatai számára a kárenyhítéshez való hozzájutás megkönnyítése céljából; e rendszer működése a tagállamok területén szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatainak kárenyhítésével kapcsolatos tagállami szabályozásokon alapul. Ezért ilyen kárenyhítési mechanizmusnak valamennyi tagállamban rendelkezésre kell állnia.
- (8) A legtöbb tagállam már létrehozott ilyen kárenyhítési mechanizmusokat, néhányan közülük az erőszakos bűncselekmények áldozatainak kártalanításáról szóló, 1983. november 24-i európai egyezmény szerinti kötelezettségeik teljesítése során.
- (9) Mivel az ezen irányelvben szereplő intézkedések szükségessége a Közösség célkitűzéseinek eléréséhez, és ezen irányelv elfogadásához a Szerződés a 308. cikkében meglévő jogalapon kívül semmilyen más jogalapot nem határoz meg, így az említett cikket kell alkalmazni.
- (10) A bűncselekmények áldozatai gyakran nem kaphatnak kártérítést az elkövetőtől, mivel az elkövető esetleg nem rendelkezik a kártérítést elrendelő bírósági határozat teljesítéséhez szükséges eszközökkel, vagy mert az elkövető nem ismert, illetve nem vonható felelősségre.
- (11) A tagállamok hatóságai között együttműködési rendszert kell létrehozni a kárenyhítéshez való hozzájutás azon esetekben történő megkönnyítése érdekében, amikor a bűncselekményt nem az áldozat lakóhelye szerinti tagállamban követték el.
- (12) E rendszernek lehetővé kell tennie azt, hogy a bűncselekmények áldozatai mindig a lakóhelyük szerinti tagállam hatóságához fordulhassanak, valamint hozzá kell járulnia a határon átnyúló tényállások esetén fellépő gyakorlati és nyelvi nehézségek leküzdésének megkönnyítéséhez.
- (13) A rendszernek tartalmaznia kell azon rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a bűncselekmények áldozatai hozzájussanak a kárenyhítés iránti kérelem benyújtásához szükséges információkhoz, valamint hogy hatékony együttműködés valósuljon meg az érintett hatóságok között.
- (14) Ezen irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelembe veszi a különösen az Európai Unió alapjogi chartája által megerősített elveket mint a közösségi jog általános elveit.

⁽¹⁾ HL C 45. E, 2003.2.25., 69. o.

⁽²⁾ 2003. október 23-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL C 95., 2003.4.23., 40. o.

⁽⁴⁾ 186/87. sz. ügy, EBHT 1989., 195. o.

⁽⁵⁾ HL L 82., 2001.3.22., 1. o.

- (15) Mivel a határokon átnyúló tényállások esetén a bűncselekmények áldozatai számára a kárenyhítéshez való hozzájutás megkönnyítésének célját a tagállamok – a határokon átnyúló tényállási elemek miatt – nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket fogadhat el a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban. Az ugyanazon cikkben meghatározott arányosság elvével összhangban ezen irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (16) Az irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

KÁRENYHÍTÉSHEZ VALÓ HOZZÁJUTÁS HATÁROKON ÁTNYÚLÓ TÉNYÁLLÁSOK ESETÉN

1. cikk

A kérelem benyújtásának joga a lakóhely szerinti tagállamban

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy amennyiben a kárenyhítést kérelmező személy szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban követték el a szándékos erőszakos bűncselekményt, úgy a kérelmező jogosult legyen arra, hogy a kérelmet az előbbi tagállam hatóságához vagy más szervéhez nyújtsa be.

2. cikk

Kárenyhítés-fizetési kötelezettség

A kárenyhítést azon tagállam illetékes hatósága fizeti ki, amelynek területén a bűncselekményt elkövették.

3. cikk

Illetékes hatóságok és igazgatási eljárások

(1) A tagállamok létrehozhatnak vagy kijelölhetnek egy vagy több olyan hatóságot vagy más szervet (a továbbiakban: a támogató hatóságok), amelyek az 1. cikk alkalmazásáért felelnek.

(2) A tagállamok létrehozhatnak vagy kijelölhetnek egy vagy több olyan hatóságot vagy más szervet (a továbbiakban: a döntéshozó hatóságok), amelyek a kárenyhítés iránti kérelmek elbírálásáért felelnek.

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

- (3) A tagállamok arra törekszenek, hogy a lehető legkisebb mértékűre csökkentsék a kárenyhítés iránti kérelem benyújtásához szükséges formai követelményeket.

4. cikk

A lehetséges jövőbeli kérelmezők tájékoztatása

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a kárenyhítés lehetséges jövőbeli kérelmezői – a tagállamok által megfelelőnek ítélt módon – hozzájussanak a kárenyhítés iránti kérelem benyújtásának lehetőségére vonatkozó lényeges információkhoz.

5. cikk

Támogatás a kérelmező részére

(1) A támogató hatóság a 13. cikk (2) bekezdésével összhangban elkészített kézikönyv alapján a kérelmező rendelkezésére bocsátja a 4. cikkben említett információkat, valamint a szükséges igénylőlapokat.

(2) A támogató hatóság a kérelmező kérésére általános útmutatással és információkkal szolgál az igénylőlap kitöltésének módjáról, valamint az esetlegesen szükséges alátámasztó okmányokról.

(3) A támogató hatóság nem foglalkozik a kérelem elbírálásával.

6. cikk

A kérelmek továbbítása

(1) A támogató hatóság a lehető legrövidebb időn belül továbbítja a kérelmet és az alátámasztó okmányokat a döntéshozó hatóság részére.

(2) A támogató hatóság a 14. cikkben említett formanyomtatvány alkalmazásával továbbítja a kérelmet.

(3) A továbbítandó kérelem, valamint az alátámasztó okmányok nyelvét a 11. cikk (1) bekezdésével összhangban kell meghatározni.

7. cikk

A kérelmek átvétele

A 6. cikkel összhangban továbbított kérelem átvételekor a döntéshozó hatóság a következő információkat küldi el a lehető legrövidebb időn belül a támogató hatóság és a kérelmező részére:

- az ügy kezeléséért felelős kapcsolattartó vagy szervezeti egység neve;
- a kérelem kézhezvételének igazolása;
- lehetőség szerint olyan hozzátétőleges időpont jelzése, ameddig határozatot hoznak a kérelemmel kapcsolatban.

8. cikk

Kiegészítő információk kérése

A támogató hatóság szükség esetén általános útmutatást ad a kérelmező számára ahhoz, hogy az teljesíthesse a döntéshozó hatóság kiegészítő információk iránti megkeresését.

A kérelmező kérésére ezt követően a lehető legrövidebb időn belül közvetlenül a döntéshozó hatóság számára továbbítja azokat, szükség esetén mellékelve a vonatkozó alátámasztó okmányok listáját is.

9. cikk

A kérelmező meghallgatása

(1) Amennyiben a döntéshozó hatóság saját tagállamának jogával összhangban úgy határoz, hogy a kérelmezőt vagy bármely más személyt tanúként, illetve szakértőként meg kívánja hallgatni, úgy kapcsolatba léphet a támogató hatósággal az alábbiakról való rendelkezés céljából:

- a) a személy(ek)e)t közvetlenül a döntéshozó hatóság hallgassa meg saját tagállamának jogával összhangban, különösen telefonos vagy videokonferencia segítségével; vagy
- b) a személy(ek)e)t saját tagállamának jogával összhangban a támogató hatóság hallgassa meg, amely ezt követően a meghallgatással kapcsolatos jegyzőkönyvet továbbítja a döntéshozó hatóságnak.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti közvetlen meghallgatásra csak a támogató hatósággal együttműködésben és önkéntes alapon kerülhet sor, melynek során a döntéshozó hatóság nem alkalmazhat kényszerítő intézkedéseket.

10. cikk

A határozat közlése

A nemzeti joggal összhangban a döntéshozó hatóság a 14. cikkben említett formanyomtatvány felhasználásával küldi meg – a határozat meghozatala után a lehető legrövidebb időn belül – a kárenyhítés iránti kérelemről szóló határozatot a kérelmező, valamint a támogató hatóság számára.

11. cikk

Egyéb rendelkezések

(1) A hatóságok között a 6–10. cikk alapján továbbított információkat az alábbiak szerint kell megadni:

- a) a címzett hatóság szerinti tagállam hivatalos nyelvein vagy olyan nyelven, amely egyben a közösségi intézmények egyik nyelve is; vagy
- b) a közösségi intézmények egyéb olyan nyelven, amelyet az adott tagállam mint általa elfogadhatót jelölt meg;

kivéve:

- i. a döntéshozó hatóság által hozott határozatok teljes szövegét, amikor is a nyelvek alkalmazását saját tagállamának joga szabályozza;
- ii. a 9. cikk (1) bekezdésének b) pontjával összhangban történő meghallgatás után elkészített jegyzőkönyveket, amikor is a nyelvek alkalmazását a támogató hatóság határozza meg, figyelemmel azon követelményre is, hogy a választott nyelv a közösségi intézmények nyelveinek egyike legyen.

(2) A támogató hatóság által az 1–10. cikkel összhangban nyújtott szolgáltatások alapján a kérelmezőtől, illetve a döntéshozó hatóságtól nem követelhető díjak vagy költségek megtérítése.

(3) A 6–10. cikkel összhangban továbbított igénylőlapok és más okmányok mentesek a hitelesítés, illetve az ezzel egyenértékű formai követelmények alól.

II. FEJEZET

NEMZETI KÁRENYHÍTÉSI RENDSZEREK

12. cikk

(1) A határokon átnyúló tényállások esetén a kárenyhítéshez való hozzájárulás ezen irányelv által megfogalmazott szabályai a tagállamok területén szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatainak nyújtott kárenyhítéssel kapcsolatos tagállami szabályozásokon alapulnak.

(2) Valamennyi tagállam gondoskodik arról, hogy a területükön szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatainak nyújtott kárenyhítés tekintetében nemzeti jogszabályaik előírják egy olyan rendszer meglétét, amely igazságos és megfelelő kárenyhítést biztosít az áldozatok számára.

III. FEJEZET

VÉGREHAJTÁSI RENDELKEZÉSEK

13. cikk

A Bizottság részére elküldendő információk és a kézikönyv

(1) A tagállamok legkésőbb 2005. július 1-jéig megküldik a Bizottságnak a következőkkel kapcsolatos adatokat:

- a) a 3. cikk (1) és (2) bekezdésével összhangban létrehozott vagy kijelölt hatóságok jegyzéke, ideértve adott esetben az e hatóságok különös és területi illetékességével kapcsolatos információkat is;
- b) a 11. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett azon nyelv(ek), amely(ek)et a hatóságok a 6–10. cikk alkalmazásában elfogadnak, valamint a sajátjuktól eltérő azon hivatalos nyelv(ek), amely(ek) számukra a kérelmek továbbítása tekintetében a 11. cikk (1) bekezdésének b) pontjával összhangban elfogadható(k);

- c) a 4. cikk szerinti információk;
- d) a kárenyhítés iránti igénylőlapok.

A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot a fenti információkban bekövetkező későbbi változásokról.

(2) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve létrehoz és közzétesz az interneten egy olyan kézikönyvet, amely tartalmazza a tagállamok által az (1) bekezdés szerint megadott információkat. A Bizottság feladata, hogy intézkedjen a kézikönyv szükséges fordításairól.

14. cikk

Formanyomtatvány a kérelmek és határozatok továbbításához

A kérelmek és határozatok továbbításához szükséges formanyomtatványokat – a 15. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban – legkésőbb 2005. október 31-ig kell elkészíteni.

15. cikk

Bizottság

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti.
- (2) Amennyiben hivatkozás történik e bekezdésre, úgy az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni.
- (3) A bizottság elfogadja saját eljárási szabályzatát.

16. cikk

Központi kapcsolattartó pontok

A tagállamok központi kapcsolattartó pontot jelölnek ki a következők céljára:

- a) segítségnyújtás a 13. cikk (2) bekezdésének végrehajtásánál;
- b) szoros együttműködés és információcsere elősegítése a tagállamok támogató és döntéshozó hatóságai között; és
- c) támogatás nyújtása és megoldás keresése olyan problémák esetén, amelyek az 1–10. cikk alkalmazásában merülhetnek fel.

A kapcsolattartó pontok képviselői rendszeresen üléseznek.

17. cikk

Kedvezőbb rendelkezések

Amennyiben az alábbi rendelkezések összeegyeztethetők ezen irányelvvel, úgy ezen irányelv nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy azok:

- a) kedvezőbb rendelkezéseket fogadjanak el, illetve tartsanak fenn a bűncselekmények áldozatait, valamint a bűncselekmények által érintett más személyek érdekében;

- b) a tagállamok által e célból adott esetben megállapított feltételekre is figyelemmel, rendelkezéseket fogadjanak el, illetve tartsanak fenn a saját területükön kívül elkövetett bűncselekmények áldozatainak, valamint az ilyen bűncselekmények által érintett más személyek kárenyhítése céljából.

18. cikk

Végrehajtás

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2006. január 1-je előtt megfeleljenek, kivéve a 12. cikk (2) bekezdését, amely tekintetében a megfelelés időpontja 2005. július 1-je. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok előírhatják, hogy az ezen irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedések csak olyan kérelmezők vonatkozásában alkalmazhatóak, amelyek testi sérülései 2005. június 30-a után elkövetett bűncselekményekből származnak.

(3) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(4) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

19. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság 2009. január 1-jéig jelentést terjeszt ezen irányelv alkalmazásáról az Európai Parlament, a Tanács valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé.

20. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

21. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxembourgban, 2004. április 29-én.

a Tanács részéről

az elnök

M. McDOWELL